

Reptricket bäst på repris

Ett av de mest kända icke-religiösa miraklerna är det indiska reptricket som finns beskrivet i ögonvittnesskildringar alltsedan 1300-talet. I korthet går det klassiska tricket ut på att en magiker slänger en repända rakt upp i luften, varpå repet förblir stående. En pojke klättrar upp, och när han når toppen av repet försvinner han. Magikern beordrar pojken att återvända, men denne vägrar, varpå magikern klättrar upp med en kniv, bara för att också försvinna. Strax därefter faller pojkens kroppsdelar ned till marken. Magikern återvänder nedför repet och täcker över pojkens kroppsdelar, varpå denne mirakulöst återuppstår oskadad.

Detta legendariska trick blev mycket omtalat på 1800-talet och belöningar utfästes till den som kunde upprepa det. Dock har ingen någonsin gjort anspråk på en sådan belöning, varför skildringarna har avfärdats som hallucinationer eller som berättelser av hypnotiserade personer eller bluffmakare. En annan tänkbar förklaring är att ögonvittnena i själva verket beskådat vanliga indiska gatumagiker och sedan alltmer överdrivit sina skildringar av dem.

Två forskare vid en psykologisk institution i England undersökte den sistnämnda möjligheten och antog att i så fall borde miraklerna beskrivas som alltmer fantastiska ju längre tid som förflutit mellan händelsen och skildringen av den. Studien beskrev i tidskriften *Nature* den 19 september 1996 och granskade 48 publicerade ögonvittnesskildringar. Rapporter uteslöts om de var sekundärberättelser, saknade årtal, saknade beskrivning av uppträdandet eller innehöll alltför få detaljer från händelsen. Efter denna kritiska granskning återstod 21 skildringar som klassificerades i fem kategorier efter hur avancerat tricket var (se tabell).

Ett tydligt samband framgår mellan trickens svårighetsgrad och den tid som gått mellan händelsen och skildringen av den. De tre enklaste fallen, där en pojke helt enkelt klättrar upp för ett rep och ned igen beskrivs i genomsnitt fyra år efteråt. De mest avancerade miraklerna, där pojken försvann vid repets topp och sedan uppenbarade sig i en korg som hela tiden funnits i allas åsyn, hade i genomsnitt beskrivits hela 42 år efter händelserna. Således verkar ögonvittnenas beskrivning bli alltmer avancerad ju längre tid som

förflutit. Därmed måste skildringarna av de mer avancerade tricken starkt ifrågasättas.

Men kan man inte åtminstone fästa tilltro till de enklaste miraklerna? En undersökning av det trick som beskrevs kortast in på själva händelsen, efter endast två år, tyder på att även skildringen av de enklaste tricken är opålitliga. Detta ögonvittne påstod sig ha sett ett reptrick och till och med fotograferat det. Granskning av fotografiet avslöjade emellertid ett vanligt balanstrick av ett barn på en lång bambustång som hölls av en artist. Ögonvittnet erkände då att detta stämde. Således kan vittnen i själva verket ha sett mycket enkla trick och sedan lagt till detaljer från indiska gatumagiker eller mytologiska berättelser.

Ösökt för denna studie tankarna till andra påstådda mirakler som nedtecknades decennier efter att de ägt rum, och då inte ens av ögonvittnena själva.

Dan Larhammar

Kategori	Antal undersökta fall	Genomsnittlig tid mellan händelse och skildring (år)	Kort beskrivning av händelseförlopp
1	3	4	Pojken klättrar upp för repet och klättrar ned igen.
2	3	13	Pojken klättrar upp för repet, verkar försvinna och återuppstår vid repets topp.
3	1	31	Pojken klättrar upp för repet, och försvinner fullständigt vid dess topp.
4	10	32	Pojken klättrar upp för repet, försvinner och återuppstår därefter någon annanstans.
5	4	42	Pojken klättrar upp för repet, försvinner och uppenbarar sig i en korg som hela tiden varit synlig för åskådarna.